

Spis treści

Wprowadzenie	9
CZĘŚĆ I W stronę mowy zapisanej? Część teoretyczna	15
Rozdział 1. Język – wyjątkowe akcesorium człowieka	17
1.1. Mowa – pierwsza forma językowej komunikacji	17
1.2. Pismo – medium przełomu społeczno-kulturowego i cywilizacyjnego	21
1.3. Oralność a piśmienność – odmienne sposoby myślenia i konstruowania wypowiedzi	24
Rozdział 2. Kulturowe uwarunkowania piśmienności młodzieży	30
2.1. Od piśmienności do nowej oralności – przemiany kultury pisma	30
2.2. Młodzież wobec zmian we współczesnej komunikacji	34
Rozdział 3. Edukacyjne uwarunkowania piśmienności młodzieży	38
3.1. Kształcenie umiejętności piśmiennych w szkole – założenia	38
3.2. Kształcenie umiejętności piśmiennych – praktyka szkolna	43
CZĘŚĆ II Piśmienność młodzieży w świetle badań własnych. Część empiryczna	49
Rozdział 1. Podstawy metodologiczne badań	51
1.1. Przedmiot, cel badań i pytania badawcze	51
1.2. Metoda zbierania danych	56
1.3. Sposób analizy danych	59
Rozdział 2. Analiza wypowiedzi pisemnych młodzieży. Wyniki badań	64
2.1. Kompetencje kluczowe dla piśmienności zaawansowanej w tekstach uczniów	64

2.1.1.	Wnioskowanie	65
2.1.2.	Parafrazowanie	74
2.1.3.	Rozważanie (analiza)	79
2.1.4.	Rekontekstualizacja	83
2.1.5.	Podsumowywanie	88
2.2.	Cechy komunikacji mówionej w tekstach badanych uczniów	92
2.2.1.	Dialogiczność (dialogowość)	93
2.2.2.	Sytuacyjność	102
2.2.3.	Efemeryczność dźwięku i zaangażowanie emocjonalne	108
2.2.4.	Addytywność i redundancja	111
2.2.5.	Konkretyzacja	115
2.2.6.	Wizualność (ikoniczność)	119
2.2.7.	Skrótowość i segmentacja	127
2.3.	Podsumowanie wyników badań i wnioski	133
CZĘŚĆ III Edukacja piśmienna w szkole z perspektywy nauczycielki języka polskiego. Część praktyczna		137
Rozdział 1.	Kulturowy i edukacyjny kontekst nauczania języka polskiego. Głos praktyka	139
Rozdział 2.	Rozwijanie umiejętności wnioskowania, argumentowania, rozważania i podsumowywania. Pomysły na lekcje języka polskiego	144
2.1.	Pomysł 1. <i>Kordian</i> Juliusza Słowackiego	145
2.2.	Pomysł 2. <i>Dziady cz. III</i> Adama Mickiewicza	147
2.3.	Pomysł 3. <i>Lalka</i> Bolesława Prusa	149
2.4.	Pomysł 4. <i>Czuły narrator</i> Olgi Tokarczuk	151
2.5.	Pomysł 5. Mitologia, <i>Herakles na rozstajach dróg</i> , monomit	152
2.6.	Pomysł 6. <i>Pieśń XI</i> Jana Kochanowskiego	155
2.7.	Pomysł 7. <i>Prospekt</i> Wisławy Szymborskiej	156
2.8.	Pomysł 8. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa	158
2.9.	Pomysł 9. <i>Konrad Wallenrod</i> Adama Mickiewicza	160
Rozdział 3.	Jak korzystać z kontekstów podczas lekcji języka polskiego? Pomysły i ćwiczenia	163
3.1.	Pomysł 1. <i>Schody</i> w reż. S. Schabenbecka, 1968	164
3.2.	Pomysł 2. <i>Śmierć</i> Jacka Malczewskiego	165
3.3.	Pomysł 3. <i>The Show Must Go On</i> , Queen	167
3.4.	Pomysł 4. Filozofia – eksperyment Zimbardo	168
3.5.	Pomysł 5. Przemówienie Mariana Turskiego <i>Auschwitz nie spadło z nieba</i>	169

3.6. Pomysł 6. <i>Melancholia</i> Alberta György'ego	170
3.7. Pomysł 7. Plakat do sztuki teatralnej <i>Makbet</i> Andrzeja Pągowskiego (1981)	171
3.8. Pomysł 8. <i>Pejzaż z upadkiem Ikara</i> Pietera Bruegla (1557) oraz <i>Upadek Ikara</i> Marca Chagalla (1975)	172
3.9. Pomysł 9. <i>Co myśli Pan Cogito o piekle</i> Zbigniewa Herberta	174
3.10. Pomysł na projekt z języka polskiego „Lektury wzięte na tapet”	175
Rozdział 4. Jak przekonać uczniów do tworzenia własnych tekstów? Pomysły na rozwijanie sztuki kreatywnego pisania	182
4.1. Pomysł 1. Wymyśl zakończenie	183
4.2. Pomysł 2. Początek, środek i koniec	183
4.3. Pomysł 3. Stwórz historię na nowo	184
4.4. Pomysł 4. List do bohatera	184
4.5. Pomysł 5. Dziennik podróży w czasie	184
4.6. Pomysł 6. Magia artefaktów	184
4.7. Pomysł 7. Kreatywne pisanie na wybrany temat	185
4.8. Pomysł 8. Fotografia inspiracją	185
4.9. Pomysł 9. Stwórz historię pod wpływem muzyki	185
4.10. Pomysł 10. Gazetowe wycinki	185
4.11. Pomysł 11. Mówiące obrazy. Tworzenie dialogu	186
4.12. Pomysł 12. Tworzymy dubbing. Dialog w akcji	186
4.13. Pomysł 13. Zainspiruj się w terenie	187
4.14. Pomysł 14. Zabawa metaforą. Dixit w grze	188
4.15. Pomysł 15. Story Cubes. Kości opowieści	188
4.16. Pomysł 16. Korkowy zawrót głowy	189
4.17. Pomysł 17. Klocki Lego otwierają wyobraźnię	190
4.18. Pomysł 18. Założmy bloga klasowego!	190
Rozdział 5. Praca nad językiem i strukturą tekstu	192
5.1. Struktura tekstu i jego spójność	193
5.2. Świadomość językowa	196
Zakończenie	200
Bibliografia	205
Summary	212